
OBSAH

ÚVOD	7
KAPITOLA PRVNÍ VZNIK A VÝVOJ MARXISTICKÉ SOCIOLOGIE	23
1. Materialistické pojetí dějin	23
2. Historický materialismus jako věda a metoda	31
3. Leninův přínos k marxistické sociologii	36
KAPITOLA DRUHÁ SPOLEČENSKÝ ZÁJEM A MECHANISMUS PŮSOBENÍ SPOLEČENSKÝCH ZÁKONŮ	53
1. Některé zvláštnosti společenských zákonů	54
2. Materiální a ideologické společenské vztahy	60
3. Socialismus a uvědomělá činnost lidí	63
KAPITOLA TŘETÍ HISTORICKÝ MATERIALISMUS A SOCIÁLNÍ VÝZKUMY	70
1. Sociologie buržoazní a sociologie marxistická	71
2. Empirické poznatky a buržoazní empirická sociologie	78
3. Některé metodologické problémy empirické etapy poznání	88
4. Hypotéza, analogie a typizace jako prostředky poznání společenského života	103
5. Další rozvoj historického materialismu a sociální výzkumy	120
KAPITOLA ČTVRTÁ VZTAHY MEZI SPOLEČENSKÝMI VĚDAMI A ÚLOHA HISTORICKÉHO MATERIALISMU V POZNÁNÍ SPOLEČNOSTI	133
1. Systém společenských věd	133

2. Vývoj součástí marxismu-leninismu	143
3. Problém komplexního zkoumání společenských jevů a úkoly sociologie	153
4. Vztah mezi mikro- a makroanalýzou při zkoumání sociálních procesů. Aplikace přírodovědeckých metod v sociálním výzkumu	156
5. Metodologický význam kategorií historického materialismu. Jejich úloha při zkoumání vzájemného působení společenských jevů	163

KAPITOLA PÁTÁ PROBLÉM REVOLUCE JAKO PRŮSEČÍK SOCIOLOGICKÝCH ZÁKONITOSTÍ A SOUDOBÁ PRAXE PŘETVÁŘENÍ SVĚTA

170

1. Rozmanitost forem socialistické revoluce a cest, jimiž se k této revoluci dospívá	171
2. Socialistická revoluce a diktatura proletariátu	184
3. Diktatura proletariátu — nástroj vybudování socialismu	191
4. Světový revoluční proces a diktatura proletariátu	195

KAPITOLA ŠESTÁ SOUČASNÝ IDEOVĚ POLITICKÝ BOJ A KRITIKA FILOZOFICKÉHO REVIZIONISMU

201

1. Zostření ideologického boje v současné etapě socialistické revoluce	201
2. Zásada stranickosti filozofie a kritika našich kritiků	210
3. O „deideologizování“ vědy	227

KAPITOLA SEDMÁ HISTORICKÝ MATERIALISMUS A KRITIKA SOUDOBÉ BURŽOAZNÍ SOCIOLOGIE

237

1. Bezmocnost buržoazní sociologie a její neschopnost vyřešit otázku předmětu sociologie	238
2. Přízemní empirismus nebo „filozofie dějin“?	245
3. Spojení buržoazní sociologie s buržoazní politikou	254
4. Kritika falzifikace marxistické teorie buržoazními sociology. Historický materialismus — důsledně vědecká teorie společenského vývoje	262